

Nadaljujemo serijo objav, s katerimi se poklanjamo posameznikom, ki so ključno zaznamovali pot Slovenskega društva INFORMATIKA. V nadaljevanju serije objavljamo pogovor z **Nikom Schlambergerjem**, ki je s svojim aktivnim delovanjem v društvu zaznamoval velik del sodobnega razvoja naše skupnosti.

Niko Schlamberger je društvo kot predsednik vodil od leta 1997 pa vse do leta 2023. Njegov predsedniški mandat pomeni 26 let neprekinjene odgovornosti, vizionarskega vodenja in predanega dela. V izvršnem odboru neprekinjeno deluje že od leta 1993 in je v delo društva vključen še danes. Poleg tega je kot večkratni predsednik ali član programskih in organizacijskih odborov konferenc *Informacijska družba*, *Dnevi slovenske informatike*, *SOR* in *Informatika v javni upravi* neposredno sooblikoval tudi strokovni razvoj društva.

V pogovoru razkriva svoje osebne poglede, mnenja in vizijo za naprej. Vabljeni k branju dragocenih razmislekov iz prve roke!

Kaj vas je spodbudilo, da ste pridružili SDI?

SDI sem se pridružil na povabilo in pobudo tedanjega predsednika društva **Tomaža Banovca**, s katerim sva se poznala že kar nekaj let, vedel je za mojo poklicno pot in je verjetno ocenil, da bi društvu lahko kaj doprinesel.

2016: Nagovora Nika Sclambergerja in Tomaža Banovca ob 40-letnici SDI

Česa se najbolj spomnite iz zgodnjih dni SDI?

Kot član izvršnega odbora do izvolitve za predsednika sem pretežno spremljal delo društva. Moja opažanja se nanašajo pretežno na zadeve, ki so bile obravnavane na sestankih izvršnega odbora. O tem bi lahko kaj več povedala bivša predsednika **Milan Mekinda** in **Tomaž Banovec**. Moj splošni vtis iz tistega obdobja je, da se je društvo SDI prvem obdobju od včlanitve do leta 1997 omejilo na izdajanje revij *Informatica* in *Uporabna informatika* ter organiziranje konference *Dnevi slovenske informatike*. Kratko rečeno, kljub temu, da so bili člani društva že od ustanovitve dalje aktivni in poznani mednarodno, je bil oder za delovanje društva Slovenija.

Katerim ključnim mejnikom ste bili priča in katerim ste najbolj prispevali v vseh teh letih delovanja pri SDI?

Moj odnos do društva in njegovih aktivnosti se je seveda nujno spremenil z izvolitvijo za predsednika. Navedel bom nekaj stvari, ne nujno v kronološkem redu, za katere ocenjujem, da so pretežno, če ne celo izključno moj prispevek.

Kot prvo sem zaznal, da je statut društva v nekaterih delih preveč nedoločen in prepuščen prostemu preudarku predsednika in izvršnega odbora. Zato sem pripravil nov predlog statuta, ki je take možnosti zelo omejil. Naj navedem nekaj primerov. V prvem statutu število članov izvršnega odbora ni bilo določeno. Prav tako ni bilo zahteve, da v primeru nasprotja interesov oseba, za katero se to ugotovi, v zadevi, o kateri se glasuje, ne glasuje.

Pomembna je bila še ena sprememba statuta, s katero je bilo določeno, da ima sekcija društva za operacijske raziskave (SOR) pravico, da se včlani v mednarodne organizacije. Tako je lahko SOR

postal član mednarodnih organizacij [EURO](#) (Association of European Operational Research Societies) in [IFORS](#) (International Association of Operational Research Societies).

Društvo takrat tudi ni bilo aktivno na področju poklicne etike, zato je bil pripravljen in sprejet etični kodeks. Podoba, s katero se društvo predstavlja javnost, je pomembna, zato sem pridobil ponudbe za logotip društva, ki je bil z zadevnim sklepom izvršnega odbora tudi uradno določen.

Dal sem tudi pobudo za podelitev priznanj društva in pripravil zadevni pravilnik. Javna podelitev priznaj je postala stalnica programa konference *Dnevi slovenske informatike*.

Predlagal sem ustanovitev sekcije za jezik in predlagal slogan *Odličen strokovni jezik za strokovno odličnost*. Predlog je bil sprejet, sekcija deluje in društvo se lahko pohvali z internetnim slovarjem informatike [Islovar](#).

Poleg konference *Dnevi slovenske informatike (DSI)* je društvo na pobudo podjetja **Ipmit d.o.o.** ter v sodelovanju z njim in **Ministrstvom za javno upravo** ustanovilo konferenco *Informatika v javni upravi (IJU)*. Izražen je bil sicer pomislek, ali je poleg DSI potreben še IJU in ali ne bo društvo konkuriralo samemu sebi, vendar so števila udeležencev teh konferenc dokazala, da potreba po taki konferenci obstaja.

Prva konferenca Informatika v javni upravi, 2013

V času moje prve izvolitve je bila Slovenija v procesu pristopanja v članstvo Evropske unije. V moji zaposlitvi v državni upravi sem spoznal, da je članstvo v mednarodnih organizacijah pomembno ne le za državo, temveč tudi za druge subjekte, zato sem poiskal stik najprej s svetovno organizacijo informatiko [IFIP](#) (International Federation for Information Processing). Poleg zadevnega sklepa izvršnega odbora je bilo potrebnega še kar nekaj dela, npr. pripraviti vlogo, prevesti statut v angleščino, pripraviti poročilo o delu društva in še kaj. Društvo je bilo v IFIP sprejeto na generalni skupščini, ki je bila v Budimpešti in na Dunaju leta 1998. Kmalu po sprejemu v IFIP je društvo imenovalo v vse tehnične odbore IFIP svoje predstavnike.

Približno tedaj se je v Sloveniji mudil predsednik zveze evropskih društva informatikov [CEPIS](#) (Council of European Professional Information Societies), s katerim sem stopil v stik in po podobnem postopku kot za IFIP je bilo društvo istega leta sprejeto tudi v CEPIS.

V tistem obdobju je postalo regionalno sodelovanje aktualno in moja pobuda je bila, da se ustanovi združenje nacionalnih društev informatiko iz jugovzhodne Evrope. Za zamisel sem pridobil tedanjega generalnega sekretarja IFIP Plamena Nedkova, ki je omogočil, da jo podprl tudi IFIP. Od povabljenih društev so se pozitivno odzvala društva za informatiko Italije, Avstrije in Madžarske in ob konferenci *Dnevi slovenske informatike 2001* je bilo pod okriljem IFIP-a ustanovljeno združenje [IT STAR](#) (Information Technology Standing Regional Committee), ki je delovalo do leta 2020.

Posebno poglavje je bilo finančna stabilnost in zdržnost, saj bil praktično edini vir prihodkov članarina. Srečna okoliščina je bila, da je tedaj CEPIS ustanovil ustanovo **ECDL Foundation**, ki je na osnovi finskega modela razvila sistem certificiranja **ECDL** (European Computer Driving Licence), ki se je kasneje (kakor tudi ustanova) preimenoval v [ICDL](#) (International Certificate of Digital Literacy). Kot član CEPIS-a je društvo pridobilo **licenco za ECDL**, kar je pripomoglo k trajni finančni stabilnosti.

Dnevi slovenske informatike 2019: sekcijsko predavanje »Digitalne kompetence – kaj, zakaj, kako«

Na kratko bi lahko povzel, da se je v času mojega predsedovanja društvo formalno utrdilo, postalo mednarodno vidno in finančno trdno.

Kako je SDI prispeval k vaši osebni oz. profesionalni rasti?

K moji profesionalni rasti so največ prispevali šola in moje zaposlitve, glede osebne rasti pa lahko rečem, da je članstvo SDI v mednarodnih organizacijah doprineslo k osebni rasti. V **IFIP-u** sem bil najprej imenovan za **člana izvršnega odbora (trustee)**, **predsedoval sem komisiji za marketing**, **dvakrat sem bil izvoljen za podpredsednika**. Izvoljen sem bil za **predsednika CEPIS-a** in za **koordinatorja ali sokoordinatorja IT STAR**. V teh svojstvih sem se udeleževal sestankov upravnih odborov teh organizacij, obiskal kar nekaj nacionalnih društev in seveda sodeloval pri formuliranju vsebin in izvedbi dogodkov, ki so jih organizirale. Tako pridobljene izkušnje so bile zame osebno dragocene, lahko pa sem jih lahko uporabil tudi pri vodenju društva.

V tej zvezi naj pripomnim še, da so moje prispevke na različnih področjih opazile tudi organizacije, s katerimi sem sodeloval ali katerih član sem bil. Izredno veliko mi pomenijo **Priznanje SDI za prispevek k delovanju Slovenskega društva INFORMATIKA** in za dosežke pri uveljavljanju teoretičnih spoznanj v praksi (1996) in **Zlati častni znak SDI za delovanje v Slovenskem društvu**

INFORMATIKA (2024) ter Spominsko priznanje ob 20-letnici konference *Dnevi slovenske informatike* za prispevek h kontinuiteti dogodka (2013).

Dnevi slovenske informatike 2013: Prejemnik spominskega priznanja ob 20-letnici SDI

Poleg teh sem prejel priznanje **IFIP Silver Core**, priznanje **CEPIS** za, kako piše na plaketi, **izredne dosežke** in pa seveda **Donald Michie in Alan Turing priznanje za življenjsko delo**, ki mi je bilo podeljeno na sklepni slovesnosti multikonference *Informacijska družba 2025*.

*Multikonferenca Informacijska družba 2025:
Prejemnik nagrade »Michie-Turing«*

Po vašem mnenju, kaj je največji dosežek SDI?

Mogoče je največji dosežek SDI njegova ustanovitev, saj brez tega vsega, kar ga danes identificira, brez nje ne bi bilo. Za dosežke lahko štejem izdajanje revij in monografij. [Informatica](#) je znanstvena revija za področje informatike, ki izhaja že od ustanovitve društva. [Uporabna informatika](#) je prva in edina strokovna revija s področja informatike. V času pristopanja v Evropsko unijo je društvo izdalo monografijo [Modra knjiga - Slovenija kot informacijska družba](#). Marsikateri od predlogov iz *Modre knjige* je še danes aktualen. Dosežka sta konferenci *Dnevi slovenske informatike (DSI)* in *Informatika v javni upravi (IJU)*. Prva zato, ker je vsakoletno omogočila pregled dosežkov informatike doma in primerjavo s stanjem v svetu, druga pa zato, ker je ustvarila prostor za srečanje razvijalcev, izvajalcev storitev in uporabnikov iz javne uprave. Dosežek je mednarodna vidnost društva. Dosežek je tudi prispevek društva k izboljšanju digitalnih kompetenc prebivalstva. Dosežki so tudi organizacija in izvedba konferenc SDI in IJU ter soorganizacija konferenc [Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi \(VIVID\)](#), multikonference [Informacijska družba \(IS\)](#) ter [Mednarodnega znanstvenega simpozija za operacijske raziskave SOR](#).

2025: Mednarodni znanstveni simpozij za operacijske raziskave SOR'25

Kako vidite razvoj in pomen SDI v prihodnosti?

Predvsem je treba upoštevati izjemno velik strokovni in znanstveni potencial članstva. Člani društva so seveda vidni in aktivni v svojih delovnih okoljih, kot društvo pa ne vplivamo na razvojne trende in usmeritve za področje informatike in računalništva. Ni mi treba navajati kontroverznih zadev, ki so postale razvpite povsem po nepotrebnem in ki bi jih že površna strokovna presoja zavrnila. Država sicer ima svete za različna področja, vendar le-ti niso politično invariantni. Korak v smeri večje pomembnosti bi bil brez dvoma ta, da društvo doseže in da se mu tudi prizna status vodilne strokovne in znanstvene entitete za področje računalništva in informatike. Rad bi dočakal, da bi bil javno objavljen sprejem (ali zavrnitev) določenega predpisa, ker je to priporočilo (ali odsvetovalo) Slovensko društvo INFORMATIKA.

Kakšen nasvet bi dali sedanjim in bodočim članom in izvršnega odbora SDI?

Naj parafraziram predsednika ZDA J.F. Kennedyja: ***Ne razmišljajte, kaj lahko naredi za vas društvo, razmislite, kaj lahko naredite za društvo vi.*** Boljšega nasveta se je težko domisliti.

Kateri je vaš najljubši spomin z dogodkov SDI ali na splošno iz delovanja v društvu?

Spominov je na pretek, naj navedem samo dva dogodka, ki zanju ne bi dejal, da sta najljubša, ilustrirata pa način delovanja in odločanja v izvršnem odboru. Kmalu potem, ko sta bila sprejeta nov statut in pravilnik o priznanjih, sem predlagal, naj ustanovne člane društvo počasti z imenovanjem za častne člane. Diskusija je bila kar živahna, bili so argumenti za in proti, končno pa se je bilo treba odločiti. O sklepu se nismo mogli zediniti, zato sem predlagal naj bo glasovanje izjemoma tajno. Tako je tudi bilo in rezultat je bil sprejem takega sklepa.

Drugi primer je podoben. Moj predlog je bil, naj društvo pridobi licenco za ECDL. Znesek za to je bil precejšen in praktično na meji tedanji finančni možnost društva. Tudi v tem primeru je bila debata burna, poleg financ je bila dilema tudi ta, češ, vidimo sicer, kaj je ECDL, ampak kaj je v njem takega, česar mi ne bi znali? Seveda temu argumentu vsebinsko ni bilo mogoče oporekati, vprašanje pa je bilo, ali bi znali narediti vsaj nacionalni, če ne celo evropski ali celo svetovni certifikat, kar je ECDL takrat že bil. Tudi tokrat je bilo glasovanje tajno, rezultat pa v prid pozitivnega sklepa.

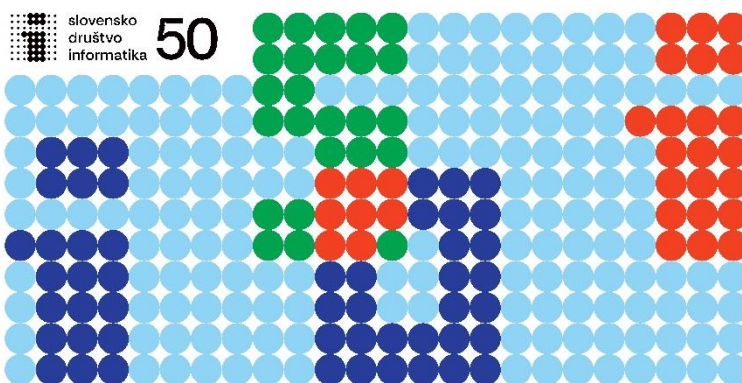
Za sam zaključek našega bogatega pogovora pa imamo za vas kot bivšega predsednika še dve vprašanji.

Kaj je vloga in pomen SDI?

Vlogo in pomen SDI vidim predvsem v tem, da je ustvaril izhodišče za srečevanje slovenskih informatikov iz poslovne sfere in akademskih okolij ter pridobil za sodelovanje gospodarske družbe.

Kaj bi predlagali za SDI v prihodnosti?

Moje videnje je, da naj bi društvo zasledovalo tri cilje. Prvi je, da bi postalo pomemben ter vpliven sogovornik odločevalcev in strategov razvoja slovenske informatike. To je vloga, ki jo nedvomno lahko odigra, seveda pa mu ne bo podarjena. Drugo področje je delovanje za dvig digitalnih kompetenc. Evropske statistike nas uvrščajo nekako v ali nekoliko pod povprečje Evropske unije, realno pa je verjetno slika neugodnejša, ker so izdelane na podlagi samoocene, ta pa je nujno ugodnejša. Umetna inteligenca je realnost, pričakovanja so visoka in upravičena, kljub temu pa bo treba z računalnikom znati delati. Tretji cilj je, da bi postalo društvo pomembno tudi vsaj v evropskem merilu in tudi globalno. Koraki v tej smeri so bili že storjeni in škoda bi bilo, če bi pri tem obstalo.

2026: 50-letnica delovanja SDI